

ФИНАНСОВ МЕМОРАНДУМ

Европейската комисия, наричана по-долу за краткост **“КОМИСИЯТА”**, действаща за и от името на Европейската общност, наричана по-надолу **“ОБЩНОСТТА”**,

от една страна и

Правителството на Република България, наричано по-надолу **“ПОЛУЧАТЕЛ”**,

от друга страна,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Мярката спомената в чл.1 по-долу ще бъде извършена и финансирана с бюджетни средства на ОБЩНОСТТА в съответствие с условията предвидени в този Меморандум. Техническата, правната и административна рамка, в която мярката спомената в чл.1 по-долу ще бъде изпълнена, е описана в “Общите условия”, приложени към Рамковото споразумение между КОМИСИЯТА и ПОЛУЧАТЕЛЯ, и допълнена от разпоредбите на този Меморандум и анекса “Специалните разпоредби” към него.

ЧЛЕН 1 – ЕСТЕСТВО И ПРЕДМЕТ

Като част от програмата си за помощи ОБЩНОСТТА ще подпомогне финансирането на следната МЯРКА:

Номер на програмата:

2002/000-624

Заглавие:

Програма за трансгранично сътрудничество между България и Гърция 2002

Срок на действие:

до 30 ноември 2004 г.

ЧЛЕН 2 – АНГАЖИМЕНТ НА ОБЩНОСТТА

Финансовото участие на ОБЩНОСТТА се определя на максимум **20 млн. евро**, наричано по-долу за краткост **“ПОМОЩ НА ЕО (Европейската общност)”**.

ЧЛЕН 3 – ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И ИЗТИЧАНЕ СРОКА НА ДЕЙСТВИЕ

За настоящата МЯРКА, ПОМОЩТА НА ЕО ще бъде валидна за договаряне до **30 ноември 2004 г.** при условията на този Меморандум. Всички договори следва да бъдат подписани до тази дата. Тази част от средствата от ПОМОЩТА НА ЕО, която не е договорена, няма да бъде предоставена. Крайният срок за усвояване на ПОМОЩТА е **30 ноември 2005 г.** с изключение на проекти 2002/000-624-01 – Рехабилитация и частична реконструкция на път II-19 “Разлог Банско – Гоце Делчев – Садово”, 2002/000-624-02 – Построяване на втори тунел на 327 км на път Е-79 (околовръстен път при Дупница) и 2002/000-624-03 – Осигуряване на пречиствателна станция за отпадни води за Разлог, при които крайният срок за усвояване е **30 ноември 2006 г.** Всички средства трябва да бъдат изразходвани до края на срока, определен за извършване на плащания.

Въпреки това КОМИСИЯТА може, при изключителни обстоятелства, да разреши съответно увеличаване на периода за договаряне или срока за извършване на разплащанията, при условие че това е поискано в разумен срок и е аргументирано от ПОЛУЧАТЕЛЯ. Този Меморандум престава да бъде в сила с изтичането на срока за изразходване на ПОМОЩТА. Всички средства, които не са изразходвани, трябва да бъдат върнати на Комисията.

ЧЛЕН 4 – АДРЕСИ

Кореспонденцията, свързана с изпълнението на МЯРКАТА, в която се посочва номера и наименованието на МЯРКАТА, се изпраща както следва:

За ОБЩНОСТТА:

Делегация на Европейската комисия в България
ул. “Московска” № 9
П.К. 668 BG
1000 София
България
Тел.: (+359 2) 933 5252
Факс: (+359 2) 933 5233

За ПОЛУЧАТЕЛЯ:

Министерство на финансите
Национален координатор на помощта
ул. “Раковски” № 102
1040 София
България
Тел.: (+359 2) 739 922
Факс: (+359 2) 971 2906

ЧЛЕН 5 – БРОЙ ОРИГИНАЛНИ КОПИЯ

Този Меморандум е съставен в два еднакви екземпляра на английски език.

ЧЛЕН 6 – ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Този Меморандум влиза в сила на датата, на която бъде подписан и от двете страни. Никакви разходи направени преди тази дата няма да се покриват от ЕО

Приложенията са неразделна част от този Меморандум.

Изготвен в София

Изготвен в София

Дата

Дата

За ПОЛУЧАТЕЛЯ

За ОБЩНОСТТА

.....
.....

.....
.....

Приложение 1

Рамково споразумение (с неговите Приложения А и Б)

Приложение 2

Специални условия

Приложение 3

Прозрачност и публичност

ПРИЛОЖЕНИЕ 2 КЪМ ФИНАНСОВИЯ МЕМОРАНДУМ

СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

1. СТРАТЕГИЯ

През юли 2002 г. Съвместният комитет за наблюдение (СКН) за гръцко-българско трансгранично сътрудничество по инициативата за помощ на Общността “Интеррег III А” и Програма ФАР за трансгранично сътрудничество одобри Допълнение към Съвместната програма (ДСП). В ДСП бяха идентифицирани следната стратегия и цели:

Стратегията за развитие за трансграничния регион взе предвид както предимствата, така и недостатъците на избраните зони от двете страни на границата и стигна до заключение, че е необходимо да се включат следните фактори във всяка една дефиниция на целите на Програмата:

- Естественят пейзаж на региона (големи планински масиви, специални климатични условия), който пречи на комуникациите между районите от двете страни на границата.
- Предположението, че укрепването на икономиките на избраните трансгранични райони ще предотврати риска от тяхната маргинализация и изоставяне и ще спомогне за тяхната интеграция както в рамките на националните граници, така и в рамките на единната европейска територия, която се създава в момента.
- Нуждата от защита и използване на естествената и културна среда на региона с цел подобряване качеството на живота както пряко, така и непряко (чрез принос в икономическия растеж).

Въз основа на тези съображения, главната цел на Програмата бе дефинирана, както следва:

Развитието на региона като ядро и звено за мир, развитие и разширяване на Европейската икономическа територия във вътрешността на Балканите, Черноморския регион и Източното Средиземноморие.

На база на горната цел, оперативната цел на Програмата е да:

Подпомага социалното и икономическо сближаване и конкурентноспособност на допустимия трансграничен регион.

По-специално, специфичните цели, които ще прилагат стратегията и ще доведат до постигането на оперативната цел са, както следва:

1. Слагане на край на географската и комуникационна изолираност на региона.
2. Икономическо развитие на региона и насърчаване на заетостта.
3. Функционално съживяване на региона, за да може да се справи със социалното, културно и екологично въздействие на настоящите социално-икономически промени.

Трите специфични цели на Програмата изложени по-горе ще бъдат изпълнени чрез интервенции включени в следните **4 приоритетни направления и 10 мерки**.

- А. Помощ за трансграничната инфраструктура.
- Б. Подпомагане на икономическото развитие и насърчаване на заетостта.
- В. Подобряване на качеството на живот в комбинация с подобряване на здравното обслужване, защита на околната среда и насърчаване на културните ресурси.
- Г. Техническа помощ.

Приоритетно направление	Мерки
1. Трансгранична инфраструктура	1.1. Транспортна инфраструктура
	1.2. Подобряване на сигурността на външната граница
2. Икономическо развитие и заетост	2.1. Подпомагане на бизнес дейностите
	2.2. Човешки ресурси и насърчаване на заетостта
	2.3. Сътрудничество между образователните и изследователски институции
3. Качество на живот/околна среда/култура	3.1. Подобряване качеството на живот
	3.2. Защита, поддържане и управление на природната среда
	3.3. Изтъкване и популяризиране на културните и туристически ресурси
4. Техническа помощ	4.1. Управление на програмата
	4.2. Техническа подкрепа

За постигане на целите и изпълнението на програмата ще се постави ударение върху следното:

- Видове действия, които осигуряват на избрания регион сравнително предимство.
- Синергия и взаимно допълване на действията на програмата, както в рамките на самата програма, така и с други текущи програми (регионални оперативни програми, национални оперативни програми, програми по инициатива на Общността).
- Насърчаване на новаторско действие 895
- Помощ за човешките ресурси
- Опазване и използване на природните ресурси в съответствие с принципа за устойчивост.
- Хармонизиране със законодателството на Общността.

Стратегията за развитие на “Интеррег III А”/ФАР ТГС Гърция – България е в съответствие с План 2000 – 2006 за развитие на Гърция и Плана за икономическо развитие на България. Програмната стратегия е също така в съответствие с политиката на Общността за конкурентоспособност, заетост, равнопоставеност и околна среда.

2. ЦЕЛИ, ОПИСАНИЕ И УСЛОВИЯ

2.1. Общите цели на програмата са:

- Да насърчава добросъседските отношения и стабилността на страните от Централна и Източна Европа и страните-членки чрез финансиране на проекти, които ще донесат осезаеми ползи за регионите и общностите от двете страни на границата;
- Да насърчава сътрудничеството с регионите на страните от Централна и Източна Европа, граничещи с Европейския съюз, като помага на тези региони да преодоляват специфичните проблеми на развитието, които могат да възникнат от тяхното положение в рамките на националните икономики, в интерес на местните общности и по начин съвместим с опазването на околната среда;
- Да развива икономиката на граничните райони чрез насърчаване на търговията и икономическото сътрудничество при обръщане на специално внимание на околната среда.

2.2. Специфичните цели и резултати са отразени в следните приоритетни области:

- Продължаване улесняването на движението на стоки и хора чрез рехабилитация на входните пътища и инфраструктура до граничните пунктове и чрез отстраняване на тесните места на магистралите по пътната ос от София до Солун.
- Насочване към местните екологични проблеми, които засягат двете страни на границата, като, но не само, управление на изхвърлянето на течни отпадъци и интегрирано управление на водите на общите речни басейни (Места), което ще подобри качеството на живота и безопасността на местното население и ще запази природната среда.
- Улесняване на трансграничното сътрудничество на регионалните фактори и ведомства в областта на гражданското общество, културата, образованието, бизнеса, особено туризма и околната среда чрез продължаване дейността на Фонда за малки проекти: проекти 2002/000-624-05.
- Осигуряване на техническа помощ чрез проектите за техническа помощ за изготвяне на проекти.

2.3. Описание на програмата

Програмата е разработена след двустранни контакти между България и Гърция, няколко консултации с делегациите на ЕК в двете страни и препоръките на ГД “Разширяване”, отразяващи регламентите на Комисията № 2760/98, които се отнасят до изпълнението на програмите за трансгранично сътрудничество в рамките на програмите по ФАР. Предложените проекти, избрани в подкрепа на програма ФАР “Трасгранично сътрудничество България – Гърция 2002” бяха обсъждани по време на няколко срещи на техническо ниво и одобрени на срещата на СКН в Атина на 23 юли 2002 г. (действащ от името на СКУ).

2.3.1. Проекти за транспортна инфраструктура:

От 1994 г. насам, благодарение на създаването на трансграничната програма между Гърция и България, бяха предоставени значителни средства за подобряване и укрепване на сътрудничеството на двата гранични района. С цел за по-дългосрочен стратегически подход, намаляване на изолацията и насърчаване на инвестициите и трансграничната търговия правителствата на България и Гърция подписаха на 22 декември 1995 г. двустранно споразумение за откриване на три нови гранични пункта: Кърджали – Комотини, Гоце Делчев- Драма и Рудозем – Ксанти. Оттогава това двустранно споразумение е основа за предишното развитие на българо-гръцкия граничен регион. Впоследствие, всяка страна се задължи да проведе необходимите технико-икономически проучвания, за да осигури подходящи пътни връзки към предложените гранични пунктове.

Предишните години програмите на ФАР за трансгранично сътрудничество (ТГС) и програмите ИНТЕРРЕГ допринесоха за изпълнението на това двустранно споразумение чрез финансиране построяването на първия трансграничен път (Гоце Делчев – Драма):

- По ТГС BG/GR 1998 – 9 млн. евро за българският входен път до Илинден (на границата между Гоце Делчев и Драма)
- По ТГС BG/GR 1998 – 3 млн. евро за новия български ГКПП при Илинден
- По ТГС BG/GR 1998 – 11.82 млн. евро за рехабилитация на път E85
- По ТГС BG/GR 1998 – 23.20 млн. евро за рехабилитация на път E79
- По ИНТЕРРЕГ II – гръцкият входен път до Илинден
- По ТГС BG/GR 2000 – 17 млн. евро за построяване на 17.67 км входен път (Подкова – Маказа) до новия граничен пункт между Гърция и България (Маказа – Нимфеа)
- По ТГС BG/GR 2000 – 3 млн. евро за построяване на тунел при граничния пункт Гоце Делчев – Драма.
- По ТГС BG/GR 2001 – 7 млн. евро за новия български ГКПП при Маказа.

Следващият проект е логична стъпка напред към постигане на целите на програмата.

2002/000-624-01: Рехабилитация и частична реконструкция на път II-19 “Разлог-Банско-Гоце Делчев-Садово”

С рехабилитацията и частичната реконструкция на предлагания участък от път II-19 ще завърши модернизирването на транспортния коридор от Драма от гръцката страна на границата. Това ще е от полза за увеличаване на транспортния поток, който се очаква да използва новото ГКПП “Илинден”. Това от своя страна ще създаде нови възможности за гръцкото население (особено това от граничния регион) да укрепят своите делови отношения с техните български партньори, както и да се интегрира атрактивната туристическа дестинация до планините от българската страна на границата в общия маркетинг на района на трансгранично сътрудничество при намалено време за пътуване и цена с пропорционална полза за българската туристическа индустрия.

Развитието на пътната мрежа на общините Разлог, Банско и Гоце Делчев, област Благоевград е основен момент в цялостната стратегия за подобряване на

инфраструктурата на районите на трансгранично сътрудничество на България като част от програмите за устойчиво социално и икономическо развитие.

Тъй като районът има много голям потенциал за туризъм, перспективата за развитие на местната икономика значително ще се разшири с модернизирването на инфраструктурата. Ще бъде създадена временна заетост в областта на строителната промишленост, което ще допринесе за допълнителна стабилност на местния пазар на труда.

Строителството на новия път ще подобри и безопасността и удобството на пътниците поради подобреното качество на пътя и ще улесни трафика от и до Централна България през новия ГКПП "Илинден". Път II-19 е основната пътна връзка за Югозападния район на България, тъй като е единственият висок класен път обслужващ трафика от и до Централна България, използвайки път E-79 и осигурявайки връзка с Гоце Делчев през Банско.

Положителният и ползотворен ефект от строителството на новия път "Гоце Делчев – Драма" (проект финансиран по програма ФАР с общ бюджет от 10.85 млн. евро) и новия ГКПП "Илинден" (проект финансиран по програма ФАР с общ бюджет от почти 5 млн. евро) ще бъде намален от настоящето лошо състояние на пътния участък между Разлог (Банско) и Гоце Делчев. Лошата пътна характеристика на пътя поради многото дупки, коловози и неподходящо поддържани структури оказва влияние не само върху удобството, но също и върху безопасността на пътниците. Когато през 2002 г. бъде осигурено необходимото финансиране за рехабилитацията на път II-19 по програма ФАР "Трансгранично сътрудничество България – Гърция 2002", проектът ще бъде завършен точно навреме, за да обслужва очакваното значително увеличение на транспортния поток след откриването на ГКПП "Илинден".

Предлаганият проект се състои от **рехабилитация и частична реконструкция на 58 км от съществуващия второкласен път (II-19).**

Проектът е в съответствие с приоритетите и мерките на договорения СПД по време на Съвместния комитет за сътрудничество (Атина, 20 ноември 2000 г.) и ДСП (Атина, 23 юли 2002) и особено с Направление 1: Трансгранични инфраструктури, Мярка 1.1.: Транспортни инфраструктури.

Проектът е в пълно съответствие с регионалната политика на правителството за насърчаване и подкрепа на населението в пограничните райони и съответната правна рамка.

Участието на ФАР ще финансира до 9.3 млн. евро, останалото финансиране до 12.4 млн. евро ще се осигури от българския държавен бюджет. За българското участие ще се подпише допълнителен договор със същата възлагателна фирма, спазвайки процедурите на ФАР.

Срокът за усвояване на този проект е определен за ноември 2006 г., отчитайки трудностите на работите по рехабилитацията и строителството в планински район (зима). Имайки предвид спешността за завършване на проекта в координация с откриването на граничния пункт Илинден – Екзохи, тръжните процедури по проекта ще започнат веднага след положителното становище на Ръководния комитет по ФАР.

***В2002/000-624-02: Построяване на втори тунел на 327 км на път Е-79
(околовръстен път при Дупница)***

Рехабилитацията, укрепването и подобрението на 87 км от главния път до и от Гърция, Е-79 между Дупница и Кулата бе възможно благодарение на финансираните по ФАР договори за обслужване и работа. Работите ще приключат до края на 2002 г. В рамките на пътния участък между Даскалово и Дупница 22 км лента е в рехабилитация, а други 18 км – в процес на ново строителство. Със строителството на предлагания нов тунел процесът на модернизация на път Е-79 ще бъде напълно завършен и ще осигури на трафика до и от българо-гръцката граница безопасен и удобен път с характеристики, които отговарят на ЕС стандартите. Това допълнително ще увеличи обема на трафика пресичащ границата и в двете посоки, което ще доведе до икономическо, социално и културно развитие на района на българо-гръцкото трансгранично сътрудничество.

Строителството на предлагания тунел не само ще завърши подобрението на инфраструктурата на околовръстния път на Дупница, но ще създаде и нови възможности за временна заетост в Югозападния район. Имайки предвид, че през последните няколко години в района текат строителни дейности, за проекта лесно може да бъде намерена квалифицирана работна ръка. Това ще допринесе за по-нататъшната стабилност на местния пазар на труда.

Тунелът, който ще се построи се намира на 327 км на платното в северна посока на двупосочния околовръстен път на Дупница. На платното в южна посока съществува тунел и предлаганият нов тунел ще бъде построен успоредно на съществуващия.

В миналото, след построяването на тунела на платното в южна посока, е бил направен опит да се построи тунел на платното в северна посока, обаче са били срещнати сериозни проблеми – особено по отношение на просмукване на вода и сриване на изкопните работи, което е наложило прекратяване на работите поради използваните неподходящи методи на строителство. Когато строителството е било прекратено от северната страна на тръбата са били извършени около 20 м изкопни работи, а от южната – около 30 м.

Възможността за възобновяване на строителството на втората тръба на тунела бе предвидена по време на работите по рехабилитацията споменати по-горе. Допълнителните проучвания (включително геотехнически изследвания и проучвания) и изготвянето на предварителния проект бяха включени в обсега на тръжните документи за договора за техническа помощ за рехабилитационните работи. След проучванията и изготвянето на предварителния проект и съответните оценки за разходите, допълнително бе решено построяването на тунела да не се включва в договора за рехабилитация, тъй като се счете, че обемът на работите ще нахвърли техническото задание за основна рехабилитация. Оттогава бяха направени допълнително геоложки изследвания и проучвания, а подробният проект бе коригиран, осъвременен и завършен. Сегашното положение със само една отворена тръба на тунела за цялото движение е сериозно тясно място, тъй като пътят и в двете посоки е двупосочен с по две платна и с проектна скорост на движение от 80 км/час, която по необходимост се ограничава на 60 км/час през единствената тръба на тунела. Това е една изцяло опасна и незадоволителна ситуация.

Съгласно договора за рехабилитация съществуващата тръба на тунела по платното в южна посока бе подобрен чрез отстраняване на повредите от просмукването на вода,

чрез приспособление за справяне с бъдещи течове, височината на тунела и модернизация и подмяна на осветителната система.

Предлаганият проект включва **строителството на 0.275 км тунел най-малко по същите стандарти** за безопасност и качество на пътя **като** тези на рехабилитираната **съществуваща тръба на тунела**.

Проектът е в съответствие с приоритетите и мерките на договорения СПД по време на Съвместния комитет за сътрудничество (Атина, 20 ноември 2000 г.) и ДСП (Атина, 23 юли 2002) и особено с Направление 1: Трансгранични инфраструктури, Мярка 1.1.: Транспортни инфраструктури.

Проектът е в пълно съответствие с регионалната политика на правителството за насърчаване и подкрепа на населението в пограничните райони и съответната правна рамка.

Участието на ФАР ще финансира до 3.8 млн. евро, останалото финансиране до 5.1 млн. евро ще се осигури от българския държавен бюджет. За българското участие ще се подпише допълнителен договор със същата възлагателна фирма, спазвайки процедурите на ФАР.

Условие за помощта на ФАР е одобрението на дерогация от ЕК за проекта **Тунел “Дупница” по пътя София – Кулата**. Предлаганият проект е на територията на кюстендилска област, която е извън допустимия регион за помощ по ФАР за трансгранично сътрудничество. Причините за предлагането на този проект за съфинансиране по Финансов меморандум 2002 са следните:

- С приключване на рехабилитацията на път Е-79 до края на 2002 г. пътните характеристики на целия път Е-79 до българо-гръцката граница ще отговарят на стандартите на ЕС;
- Ще се елиминира единственото тясно място, което остава на пътя при Дупница, където двете платна на пътя влизат само в една тръба на тунела.

Срокът за усвояване на този проект е определен за ноември 2006 г.

Предлаганият проект **2002/000-624-02, Тунел “Дупница” по пътя София – Кулата** бе подкрепен от гръцките партньори и необходимите процедури за одобрение от Европейската комисия са вече започнали.

2.3.2. Екологични проекти

2002/000-624-03: Осигуряване на пречиствателна станция за отпадни води за Разлог

Правителството на България предложи редица мерки за подобряване качеството на водата в реките Марица, Струма и Места и изпълнява Директивата на ЕК № 91/271 и 76/464, N2000 ЕЕС и конвенцията за опазване и използване на трансграничните води и международни езера, която е подписана през 1992 г.

Като приоритет в Националната програма за приоритетно строителство на общински пречиствателни станции за отпадни води за населени места с население над 10 000 жители се предлага да се построят над 36 пречиствателни станции за отпадни води. Сред тях Разлог се смята за приоритет. Съгласно съществуващата класификация в България Разлог е град от 3-ти функционален тип. Разлог е малък град в Югозападна България с население от около 13 000 жители. Прогнозираното увеличение на отпадни води ще доведе до прогресивно влошаване на положението и следователно е необходимо да се вземат позитивни мерки за намаляване на сегашното ниво на замърсяване и за контрол

на бъдещото замърсяване на р. Места. Директивата на ЕС за градски отпадни води също изисква пречистване на отпадните води от агломерации по-големи от 10 000 души.

Тази инвестиция е оправдана от предполагаемите ползи за развитието на природните ресурси в басейна на р. Места и за здравето на общността, както и за подобряване на земеделието, рибарството и стойността на имотите.

Целта на проекта е да се подобри качеството на водите на р. Бяла (приток на р. Места) и да се подобри качеството на живота на населението на гр. Разлог във връзка с Директива на ЕК № 91/271 ЕЕС, отнасяща се до пречистване на градски отпадни води; Директива на ЕК 76/464 ЕЕС за замърсяване на водите с опасни вещества и производната ѝ директива; Директива 2000/ЕЕС за създаване на рамка за действие на Общността в областта на водната политика; Конвенцията за опазване и използване на трансгранични водни потоци и международни езера подписана на 92/13.03.1992 с решение на Министерски съвет.

Целта на проекта е:

- Построяване на ПСОВ в Разлог в съответствие с изискванията на ЕС в областта на пречистване на отпадните води;
- Подобряване на екологичния статус на качеството на водата в басейна-приемник;
- Предотвратяване на замърсяването на водния поток на р. Места след границата и допринасяне за подобряване качеството на водата;
- Подобряване качеството на живота на населението на гр. Разлог.

Проектът е в съответствие с приоритетите и мерките на договорения СПД по време на Съвместния комитет за сътрудничество (Атина, 20 ноември 2000 г.) и ДСП (Атина, 23 юли 2002) и особено с Направление 3: Качество на живот/околна среда/култура, Мярка 3.2.: Защита, поддържане и управление на природната среда. Той е в съответствие и с изискванията на ЕС в областта на пречистването на отпадни води.

В резултат на построената по този проект ПСОП ще се постигне предотвратяване на трансграничното замърсяване на р. Места, допринасяне за подобряване качеството на водата и подобряване на екологичния статус на реките Бяла и Места.

Участието на ФАР ще финансира до 4.8 млн. евро, останалото финансиране до 6.4 млн. евро ще се осигури от българския държавен бюджет. За българското участие ще се подпише допълнителен договор със същата възлагателна фирма, спазвайки процедурите на ФАР.

2002/000-624-04: Интегрирано управление на водите на басейна на р. Места

Целта на проекта е да осигури съответствие с изискванията на ЕС и двустранното споразумение между България и Гърция в областта на управлението на водите. Тази цел ще бъде постигната чрез изготвянето на Проучване за интегрирано управление на водите на басейна на р. Места.

Този проект е изцяло в съответствие с приоритетите договорени в Съвместния програмен документ (СПД) и ДСП (Атина, 23 юли 2002) по Направление 3 - Качество на живот/околна среда/култура и мерките за “защита, поддържане и управление на природната среда” мярка 3.2.

Проектът ще включва изготвянето на технико-икономически доклад. Този доклад следва да бъде базата за подготовка на проект за основен план за интегрирано управление на

водите на басейна на р. Места. Работата на място ще бъде извършена поотделно от всяка от страните за съответния район (събиране, оценка и обработка на данни). Българската част от доклада, както и подобната гръцка част ще са част от проекта за основен план за интегрирано управление на водите на басейна на р. Места след приемане от правителството (изисквано от българския закон за водите по отношение на плановете за управление на водите на речните басейни).

Докладите включени в това предложение следва да съответстват на европейските стандарти съгласно Водните директиви на ЕК, включително водната рамкова директива и Хелзинкската конвенция за държави с трансгранични води.

Участието на ФАР ще покрива общата сума от 0.4 млн. евро.

2.3.3 Социално-икономическо развитие

2002/000-624-05 Малки проекти

С оглед укрепване на местното трансгранично сътрудничество на двата погранични региона, Гърция и България решиха, по време на Съвместния комитет за сътрудничество (СКС), да стартират осъществяването на Фонд за малки проекти (ФМП). Тази схема ще финансира **“меки”** проекти: бизнес сътрудничество, развитие на предприятията, трансфер на технология и маркетинг за малки и средни предприятия, обучение, заетост, мерки за здравословен и културен обмен, подобряване на потока от информация и комуникации между пограничните райони и т.н.

Фондът за малки проекти (ФМП) подпомага ключовите цели на гръцката програма ИНТЕРРЕГ III и на българската програма ФАР ТГС, а именно да се окаже помощ на граничните региони при преодоляването на специфични проблеми на развитието, произтичащи от относителната им изолираност в рамките на националната икономика. Той също така подпомага изграждането и развиването на мрежи за сътрудничество от двете страни на границата и създаването на връзки между тези мрежи и по-широки мрежи в Европейския Съюз.

ФМП играе ключова роля в процеса на подготовка на България за присъединяване, по-конкретно чрез компонента институционално изграждане на местните / регионалните актьори и създаване на “интеграционно-ориентирани” гранични региони. Поради това, проектът представлява един важен елемент в подготовката на България за усвояване на Структурните Фондове. Освен това, проектът подпомага социално-икономическата интеграция и допринася за премахването на съществуващите несъответствия между граничните региони на страните.

Този проект е в пълно съответствие с приоритетите залегнали в Съвместния Програмен Документ (СПД, Атина, 20 ноември 2000 г.) и ДСП (Атина, 23 юли 2002 г.). СПД и ДСП съставляват общата рамка за сътрудничеството между двете страни и ФМП бе договорен в рамките на приоритетите включени в Направление 2 “Икономическо развитие и заетост”.

Комитетът за управление на ФМП ще функционира като орган за вземане на решения за Фонда за малки проекти по ФАР. Комитетът за управление на ФМП ще се съставява от представители на съответните български и гръцки гранични региони. Подробностите по процедурите за вземане на решения, които ще бъдат регламентирани за този вид действия, ще бъдат изготвени съгласно изискванията на ФАР относно Фондовете за

малки проекти (процедури за договаряне в Практическото ръководство за PHARE, ISPA и SAPARD – раздел 6 “Схеми за безвъзмездна помощ”).

Проектът ще подпомогне финансирането на избраните малки проекти “човек-до-човек” (проекти ситуирани в българския пограничен район, или българското участие в общите българо-гръцки проекти), както и административните разходи за функционирането на фонда.

Общият размер на проекта възлиза на 0.945 млн. евро, от които участието на ФАР възлиза на 0.850 млн. евро. По отношение на административната помощ за функционирането на фонда, до 7% от участието на ФАР могат да се използват за разходи свързани с изготвянето, избора, оценката и мониторинга на помощта.

Схемите за безвъзмездна помощ за ФМП ще подлежи на проверка и одобрение от страна на Делегацията на Европейската Комисия съгласно съответните разпоредби на Програмното Ръководство за 2002 г.

2.3.4. Техническа помощ

2002/000-624-06: Техническа помощ за изготвяне на проекти

Техническа помощ за изготвяне на проекти (ТПИП) ще подпомогне изготвянето на проекти в рамките на Програмата за трансгранично сътрудничество с Гърция за 2003 и 2004 г. и ще насърчи ключовите цели на многогодишните перспективи, по-подробно изложени в Съвместния програмен документ, одобрен от Европейския Съюз на 27 декември 2001. В съответствие с Допълнението към съвместната програма, одобрено на 23 юли 2003 г., от Съвместния комитет за наблюдение на Трансграничната програма INTERREG III – PHARE – СВС България – Гърция, този проект ще акцентира върху всички програмни направления и мерки, като така допринесе за развитието на сътрудничеството с Гърция и за подготовката на Република България за присъединяване.

Целта на този проект е да укрепи капацитета за изготвяне на подходящи програми и проекти в контекста на Програмите за трансгранично сътрудничество между България и Гърция.

Помощта за съответните органи за изготвяне на канал от добре разработени проекти по всички програмни направления и мерки, която ще бъде предложена за бъдещата програма PHARE – СВС по-конкретно цели да:

- Осигури техническа помощ на Изпълнителната Агенция за изготвяне на проекти
- Да изгради и развие мрежи за сътрудничество от двете страни на границата

2.4. Условия отнасящи се за цялата програма

Преди подписването на Финансовия меморандум между Комисията и Правителството на България, Националният Координатор на Помощта следва да увери Комисията, че предприема необходимите стъпки за набиране на персонал и осигуряване на достатъчен ресурс за Националния Фонд, ЦЗФД, други Изпълнителни Агенции и звена за управление на проекти, участващи в изпълнението на тази програма.

Преди подписването на Финансовия Меморандум между Комисията и Правителството на България, Националният Координатор на Помощта следва да потвърди наличието на

националното съфинансиране, включено във всеки проектен фиш и вариантите за комбиниране на ФАР и националното съфинансиране, при договаряне на проектите. Всички проекти, включващи предоставянето на оборудване и строителни работи изискват национално съфинансиране, както е упоменато в съответния проектен фиш. В случай че стойността на това оборудване или работи се окаже по-малка от предвидената във фиша сума, размера на помощта по ФАР ще бъде намален, за да се запазят непроменени относителните съотношения на помощта по ФАР и националното съфинансиране упоменати във фиша. В случай че стойността се окаже по-голяма от предвидената във фиша сума, поисканата допълнителна помощ ще бъде осигурена чрез допълнително национално съфинансиране.

Преди подписването на Финансовия меморандум между Комисията и Правителството на България, Националният Координатор на Помощта следва да увери Комисията, че проектоспоразуменията, заданията и техническите спецификации по туинингите са изготвени, какво следва, за да позволят съвременното стартиране на всеки проект.

Всички инвестиционни проекти, които, съгласно правилата регламентирани в Директива 85/337/ЕИО, изменена от Директива 97/11, изискват оценка на екологичното въздействие, трябва да подлежат на такава оценка. В случай че директивата все още не е напълно транспонирана, процедурата следва да е подобна на тази регламентирана от гореспоменатата Директива.

Всички инвестиционни проекти следва да се изпълняват съгласно съответното законодателство на Общността относно околната среда. Проектните фишове ще съдържат конкретни клаузи за спазване на съответното законодателство на ЕС в областта на околната среда, според вида дейност извършвана по всеки инвестиционен проект.

Други допълнителни условия, специфични за всеки проект, са описани във всеки проектен фиш.

3. БЮДЖЕТ

Таблицата по-долу излага участието на ЕС, както и националното съфинансиране, по програмата.

CRIS №	Код CAD	Приоритет / Наименование на проекта	PHARE 2002			Национално съфинансиране /в млн. евро/	Общо /в млн. евро/
			Институцио нално изграждане	Инвестиции	Общо		
		Транспортна инфраструктура					
2002/000- 624-01	21020	Рехабилитация и частична реконструкция на Път II – 19 “Разлог – Банско – Гоце Делчев – Садово”	0.9	8.4	9.3	3.1	12.4
		Транспортна инфраструктура					
2002/000- 624-02	21020	Построяване на втори тунел на км 327 на Път Е-79 (околовръстен път на Дупница)	0.4	3.4	3.8	1.27	5.07

		Опазване на околната среда					
2002/000-624-03	14020	Осигуряване на пречиствателна станция за отпадни води за Разлог	0.63	4.17	4.8	1.6	6.4
		Опазване на околната среда					
2002/000-624-04	14010	Интегрирано управление на водите от басейна на р. Места	0.4	0	0.4	0	0.4
		Социално икономическо развитие					
2002/000-624-05	43020	Фонд за малки проекти	0.0595	0.7905	0.85	0.095	0.945
		Техническа помощ					
2002/000-624-06	53010	Техническа помощ за изготвяне на проекти	0.85	0	0.85	0	0.85
		ОБЩО:	3.2395	16.7605	20.0	6.065	26.065

4. ДОГОВОРЕНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

а) Управление на финансите и проекта от Страната кандидатка

Програмата ще се управлява в съответствие с Децентрализираната система за изпълнение на ФАР (DIS) процедури.¹

Националният координатор на помощта (НКП) ще носи пълната отговорност за програмирането, мониторинга и изпълнението на програмите ФАР. Националният ръководител (НР) и Ръководителите на проекта (РП) ще осигурят изпълнението на програмите да бъде в съответствие с процедурите, заложи в Наръчника за DIS и други инструкции на Комисията, както и че всички договори са изготвени в съответствие с Практическото ръководство за ФАР, ИСПА и САПАРД.²

НКП и НР съвместно носят отговорност за координирането между ФАР (включително ФАР ТГС), ИСПА и САПАРД.

Националният фонд (НФ) към Министерството на финансите, оглавяван от НР, ще упражнява надзор върху финансовото управление на програмата и ще отговаря за отчитането пред Европейската Комисия. НР носи пълна отговорност за финансовото управление на фондовете на ФАР. Той съблюдава спазването на правилата, разпоредбите и процедурите на ФАР, свързани с обществените поръчки, отчитането и финансовото управление, както и на правилата за държавна помощ на Общността, а също и функционирането на отчетната и информационна система на проекта. Тук се

¹ Вземайки предвид правилата, заложи в приложението към Регламент 1266/1999 на Съвета.

² Практическото ръководство заменя раздел Е (Обществени поръчки) на Наръчника за DIS.

включва отговорността за докладването на всички предполагаеми и действителни случаи на измама и нередности. НР изцяло ще отговаря за фондовете на ФАР по дадена програма до приключването на програмата.

б) Размер на проекта

Всички проекти ще са в размер надвишаващ 2 млн. евро, с изключение на проектите в следните области:

- а) Интегрирано управление на водите от басейна на р. Места
- б) Съвместен фонд за малки проекти
- в) Техническа помощ за изготвяне на проекти, където въпросните български министерства не могат да оползотворят 2 млн. евро.

в) Срок за договаряне и усвояване

Всички договори трябва да бъдат сключени до 30 ноември 2004 г. Всички разплащания трябва да се извършат до 30 ноември 2005 г.

При следните проекти, обаче, разплащането ще се извърши до 30 ноември 2006 г. Обосновката е представена в проектните фишове:

2002/000-624-01	Рехабилитация и частична реконструкция на път II –19 “Разлог – Банско – Гоце Делчев – Садово
2002/000-624-02	Построяване на втори тунел на км 327 на път Е-79 (Околовръстен път на Дупница)
2002/000-624-03	Осигуряване на пречиствателна станция за отпадни води за Разлог

Това удължаване на срока на разплащане се налага, предвид продължителността на строителните работи (невъзможност за работа през зимните месеци) и едногодишния изпитателен срок сред приключване на строителните работи.

г) Възстановяване на средства

Всяка доказана нередност или измама, установени в който и да е момент по време на изпълнението на програмата, ще доведат до възстановяване на средства на Комисията.

Ако изпълнението на дадена Мярка изглежда не оправдава цялата отпусната помощ, или част от нея, Комисията следва да проведе съответното проучване на случая, в частност да отправи искане към страната бенефициент да предаде коментара си в рамките на определен срок и да поправи нередностите.

След проучването, упоменато в предишния параграф, Комисията може да намали, суспендира или отмени помощта по отношение на въпросните Мерки, в случай че проучването установи нередност, неправомерно комбиниране на средства или неизпълнение на едно от условията във Финансовия меморандум, и в частност всяка съществена промяна, засягаща характера или условията на изпълнение на Мярката, за която не е поискано одобрение от Комисията. Всяко намаляване или отмяна на помощта води до възстановяване на изплатените суми.

В случаите, където Комисията прецени, че нередността не е поправена или че цялата или част от дадена дейност не оправдава част от или цялата помощ, отпусната за нея,

Комисията следва да проведе съответно проучване на случая и да отправи искане към страната бенефициент да предаде коментара си в рамките на определен срок. След проучването, ако страната бенефициент не е предприела никакви корективни мерки, Комисията може:

(а) да намали или отмени което и да е авансово плащане;

(б) да отмени цялата или част от помощта, отпусната за мярката.

Комисията следва да определи размера на корекцията, вземайки предвид характера на нередността и степента на неуспех в системите за управление и контрол.

Всички средства, неизползвани до изтичането на срока на Програмата, ще бъдат възстановени на Комисията. Непосредствено след края на периода за усвояване по Финансовия меморандум, НР следва да представи окончателна писмена декларация, заедно с допълнителна документация, в която се посочва общата договорена и усвоена сума. Прилага се и окончателно банково извлечение, показващо текущия баланс на НФ, ИА, ЦЗФД.

Независимо от възстановяването на неизползвани и неправилно разпределени средства, след изтичането на срока на Финансовия меморандум може да бъде издадено допълнително нареждане за възстановяване след провеждането на окончателен одит на надеждността и последователността на договорите и усвояванията, както и на тяхното съответствие с разпоредбите на Финансовия меморандум, вземайки предвид независимото мнение на окончателния одит.

Националният ръководител ще осигури възстановяването на всички неизползвани средства или неправилно платени суми в рамките на шестдесет календарни дни от датата на уведомяване. Ако НР не изплати сумата, дължима на Комисията, страната бенефициент възстановява тази сума на Комисията. Лихва за закъсняло плащане се начислява на невъзстановените суми като се прилагат правилата, установени във Финансовия регламент, регулиращ бюджета на Общността.

д) Финансови потоци

Комисията ще превежда средства на НФ в съответствие с Меморандума за разбирателство (МР) подписан между Комисията и Правителството на България през декември 1998 г. Средства ще се превеждат след искане от страна на НР по отделна банкова сметка, деноминирана в евро, която ще бъде открита и управлявана от НФ в централната банка.

а) Превеждане на средства на Националния фонд

Плащане от до 20% от средствата управлявани на местно ниво* ще се преведат на НФ след подписването на Финансовия меморандум и Финансовите споразумения (ФС) между НФ и Изпълнителните агенции (ИА)/Централното звено за финансиране и договаряне (ЦЗФД). Условието предвидени в членове 2 и 13 на МР относно НФ трябва също така да бъдат изпълнени. Освен това НР трябва да представи на Комисията и назначаването на РП и описание на създадената система, като подчертае потокът на

---

* с изключение на сумата предвидена за програми на Общността

информация между НФ и ИА/ЦЗФД и начина, по който ще се извършва функцията на плащане.

Ще бъдат направени два допълнителни превода от до 30% от средствата управлявани на местно ниво* и окончателното плащане от до 20% или пълния остатък на бюджета, което от двете е по-малката сума. Първото допълнително плащане ще стартира, когато 5% от бюджета* е усвоен от ИА-ции и ЦЗФД. Второто допълнително плащане може да бъде поискано, когато 35% от общия бюджет*, който е в сила, е усвоен. Последното трето плащане ще бъде платено, когато 70% от общия бюджет*, който е в сила, е усвоен. По изключение, НР може да поиска предварително плащане на повече от процентите, споменати по-горе, в съответствие с процедурите заложи в споменатия по-горе Меморандум за разбирателство. Без изричното предварително оторизиране от централата на Комисията не могат да се извършват допълнителни плащания, ако не се постигнат упоменатите по-горе условия за отпускане на допълнителни плащания.

б) Превеждане на средства на Изпълнителните агенции

Националният фонд ще превежда средства на ИА, включително на Централното звено за финансиране и договаряне (ЦЗФД), в съответствие с Финансовите споразумения (ФС) подписани между НФ-ове и ИА/ЦЗФД, където това е приложимо. Откриват се банкови сметки за под-програмите на името на съответната Изпълнителна агенция/ЦЗФД отговаряща за финансовата администрация на под-програмата в съответствие с чл. 13 от МР за създаване на Националния фонд.

Всяко отделно ФС предварително се одобрява от Европейската Комисия. В случаите, когато самият НФ е агентът за плащане на ЦЗФД/ИА, няма да има превеждане на средства от НФ към ЦЗФД/ИА. ЦЗФД и ИА-ите всяка трябва да бъдат ръководени от Ръководител на програмата назначен от НР след консултации с НКП. РП ще отговаря за всички операции извършвани от съответното ЦЗФД/ИА.

За договорите със средства задържани за гаранционен период надвишаващ срока за усвояване по програмата, общата сума на средствата свързани с тези договори, както е изчислена от РП и установена от Комисията, ще бъде платена на Изпълнителната Агенция преди официалното закриване на програмата. Изпълнителната Агенция поема пълна отговорност за депозиране на средствата до момента на последното плащане и за гарантиране, че тези средства ще се използват само за плащания свързани с клаузите за гаранция.

Изпълнителната Агенция допълнително поема пълна отговорност пред изпълнителите за изпълняване на задълженията свързани с клаузите за гаранция. Лихвите натрупани по депозираните средства ще се платят на Комисията след окончателното заплащане на изпълнителите. Средствата, неплатени на изпълнителите след уреждането на последните плащания, се връщат на Комисията. Преглед на използването на средствата депозирани в гаранционни сметки – и естествено на плащанията извършвани от тях – и натрупаните лихви, ще се представя ежегодно на Комисията от НР.

в) Лихва

По принцип, всички банкови сметки³ ще носят лихви. Лихвите ще бъдат докладвани на Европейската Комисия. Ако Комисията реши, на базата на предложение от НР, лихвите могат да бъдат реинвестирани в Програмата.

е) Изпълнителните агенции ще отговарят за програмите както следва:

Изпълнителната Агенция за Програма ФАР ТГС на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от българска страна ще отговаря за всички програми и подпрограми.

ж) Оценка на екологичното въздействие и опазване на околната среда

Процедурите за оценка на екологичното въздействие както са изложени в Директивата за ОЕВ⁴ са напълно приложими за всички инвестиционни проекти по ФАР. В случай че Директивата за ОЕВ все още не е напълно транспонирана, процедурите трябва да са сходни с тези установени в гореспоменатата директива. Ако даден проект попада в обсега на Приложение I или Приложение II на Директивата на ОЕВ, извършването на процедурата за ОЕВ трябва да бъде документирана.⁵

В случай че даден проект има вероятност да окаже въздействие върху места важни за опазването на околната среда, трябва да се документира⁶ съответна оценка съгласно чл. 6 от Директивата за Естествените среди.⁷

Всички инвестиционни проекти следва да се изпълняват съгласно съответното законодателство на Общността относно околната среда. Проектните Фишове ще съдържат конкретни клаузи за спазване на съответното законодателство на ЕС в областта на околната среда, според вида дейност извършвана по всеки инвестиционен проект.

з) Специални правила за определени компоненти от програмата

Съвместният Фонд за малки проекти няма да включва физически инвестиции освен малка инфраструктура, която не произвежда значителни нетни приходи.

За Съвместния Фонд за малки проекти по СВС, до 7% от участието на PHARE може да се използват за разходи свързани с изготвянето, избора, оценката и мониторинга на помощта.

---

³ по-специално, но не само, сметки водени от НФ, ЦЗФД и ИА-ции

⁴ DIR 85/337/ЕЕС; OJ L 175/40; 5.7.1985; изм. от DIR 97/11/ЕЕС; OJ L 73/5; 14.3.1997

⁵ в **Приложение ОЕВ** към съответния фиш на инвестиционния проект

⁶ в **Приложение Опазване на околната среда** към съответния фиш на инвестиционния проект

⁷ DIR 92/43/ЕЕС; OJ 206/7; 22.7.1992

5. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Изпълнението на проекта по тази програма ще бъде наблюдавано от Съвместен комитет за наблюдение (СКН). Той включва НР, НКП и службите на Комисията. СКН ще заседава поне веднъж годишно, за да извършва преглед на всички програми финансирани по ФАР, с цел да направи оценка на техния напредък към изпълнение на целите поставени във Финансовите меморандуми и Партньорство за присъединяване. СКН може да препоръчва промяна в приоритетите и/или преразпределение на средствата по ФАР. Освен това, веднъж годишно, СКН ще извършва преглед и на напредъка на всички предприсъединителни програми финансирани от ЕС (ФАР, ИСПА и САПАРД).

За програма ФАР, СКН ще бъде подпомаган от Секторните подкомитети за наблюдение (СПКН), които ще включват НКП, РП на всяка Изпълнителна Агенция (и на ЦЗФД, където е приложимо) и службите на Комисията. СПКН ще извършват подробен преглед на напредъка на всяка програма, включително нейните компоненти и договори, събрани от СКН в подходящи сектори за наблюдение. Всеки сектор ще бъде наблюдаван от един СПКН на базата на редовни доклади за мониторинг, изготвени от Изпълнителната Агенция, и междинни оценки, изготвени от независими оценители. СПКН ще предлага препоръки по аспектите на управлението и проектирането, като осигурява тяхното изпълнение. СПКН ще докладва на СКН, на който ще представя цялостни подробни становища по всички програми финансирани от ФАР в неговия сектор.

Службите на Комисията осигуряват провеждането на последваща оценка след приключването на Програмата.

6. ОДИТИ И МЕРКИ ЗА БОРБА С ИЗМАМИТЕ

а) От страните-кандидатки

Всяка година на Комисията следва да се изпраща план за одитите и резюме на констатациите от извършените одитите. Всички доклади от одитите следва да са на разположение на Комисията.

Съответният финансов контрол следва да се извършва от компетентните национални органи по финансов контрол във връзка с прилагането на програмата.

Страните бенефициенти следва да осигурят разследване и необходимото разглеждане на предполагаеми или действителни случаи на измама или нередност, съгласно мерките за контрол на държавата или Общността.

Под нередност се разбира всяко нарушение на разпоредба на даден закон на Общността, произтичащо от действие или бездействие на стопански субект, което нанася или би нанесло щети на общия бюджет на Общностите или на бюджетите под тяхно управление, или чрез намаляване или загуба на приходи, натрупани чрез собствени средства, събрани директно от името на Общността, или чрез неоправдан разход.

Под измама се разбира всяко умишлено действие или бездействие свързано с:

- (i) използването или представянето на неверни, неточни или непълни изявления или документи, чиито ефект е неправомерното присвояване или неоправдано задържане на средства от общия бюджет на Европейските Общности или от бюджетите управлявани от, или от името на, Европейските Общности,

- (ii) укриване на информация в нарушение на дадено задължение, със същия ефект,
- (iii) неправомерното оползотворяване на тези средства за цели различни от тези, за които са първоначално предназначени.

Националните органи следва да осигурят функционирането на механизъм за контрол и отчетност, равносилен на този предвиден в Регламент 1681/94⁸ на Комисията.

По-конкретно, всички предполагаеми или действителни случаи на измама и нередност, както и всички мерки свързани с това, предприети от националните органи трябва своевременно да бъдат докладвани на службите на Комисията. В случай че няма предполагаеми или действителни случаи на измама и нередност, които да бъдат докладвани, страната бенефициент следва да информира Комисията за този факт в края на всяко тримесечие.

б) От Комисията

Всички Финансови меморандуми, както и произтичащите споразумения, подлежат на надзор и финансов контрол от Общността (в това число и от Европейската Служба за борба с измамите) и на одити от Сметната палата. Това включва мерки като предварително потвърждение за проведени търгове и договаряния от Делегацията във въпросната страна-кандидатка и проверки на място.

За да гарантира ефикасна защитата на финансовите интереси на Общността, Комисията може да провежда проверки и инспекции на място в съответствие с процедурите предвидени в Регламент № 2185/96 на Съвета (Euratom, ЕС).⁹

Сметките и операциите на Националния фонд, и където е приложимо на ЦЗФД, и всички съответни Изпълнителни агенции, могат да бъдат проверявани по преценка на Комисията от външен одитор, нает от Комисията, без това да е в ущърб на отговорностите на Комисията и Сметната палата на Европейския Съюз, съгласно упоменатото в “Общите Условия Свързани с Финансовия Меморандум” приложени към Рамковото Споразумение.

7. ПРОЗРАЧНОСТ / ПУБЛИЧНОСТ

Съответният Ръководител на програмата ще отговаря за осигуряване предприемането на необходимите мерки, за да се гарантира необходимата публичност на всички дейности финансирани от програмата. Това ще се извършва в тясна връзка с Делегацията на Европейската Комисия. Повече подробности са изложени в Приложение “Прозрачност / Публичност” (Приложение 3).

---

⁸ OJ L 178; 12.7.94; стр. 43-46

⁹ OJ L 292; 15.11.1996 г.; стр. 2-5

8. СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

В случай на неизпълнение на договорените ангажименти по причини, които са в рамките на контрола на Правителството на България, Комисията може да преразгледа Програмата с оглед, по преценка на Комисията, цялото или частичното ѝ преустановяване и / или пренасочване на неоползотворените средства за други цели, съвместими с целите на програма ФАР.

Почти всички необходими структури за изпълнение и управление са вече изградени по време на предходната програма ТГС, доказвайки, че участващите страни могат да си сътрудничат за постигането на предложените цели. Всеки проект одобрен от Съвместния Комитет за управление ще бъде придружен от писмо за ангажимент, което упоменава факта, че местното съфинансиране ще бъде осигурено от бенефициентите.

Всеки строителен проект ще включва съответното независимо наблюдение на проектите. Строителните работи ще бъдат предлагани на конкурс на изпълнители, отговарящи на условията, с необходимия финансов капацитет и технически и FIDIC опит.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА

ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ ЗА ПРОГРАМИТЕ ФАР, ИСПА И САПАРД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

1. Цел и обхват

Мерките за информация и публичност касаещи помощта по програма ФАР на Европейската Общност имат за цел да повишат нивото на обществената осведоменост и прозрачността за действията на ЕС и да създадат един систематичен образ на въпросните мерки във всички страни-кандидатки. Информацията и публичността касаят мерките подпомагани по програма ФАР.

2. Общи положения

Съответният Ръководител на програмата, който отговаря за прилагането на Финансовите меморандуми и други форми на помощ, носи отговорност за публичността на място. Публичността се извършва съвместно с Делегацията на ЕК, която следва да бъде информирана за предприетите за тази цел мерки.

Компетентните национални и регионални власти следва да предприемат всички необходими административни мерки, за да осигурят ефективното прилагане на тези споразумения и да си сътрудничат с Делегацията на ЕК на място.

Мерките за информация и публичност, описани по-долу, се базират на разпоредбите на регламентите и решенията, отнасящи се за Структурните Фондове. Те са:

- Регламент (ЕИО) 1159/2000 Официални протоколи на Европейските Общности № L130/30, 31 май 2000 г.;
- Решение на Комисията от 31 май 1994 г.; Официални протоколи на Европейските Общности № L152/39, 18 юни 1994 г.

Конкретните разпоредби относно ИСПА са включени в:

- Решение на Комисията от 22 юни 2001 г., Официални протоколи на Европейските Общности № L. 182/58

Мерките за информация и публичност трябва да спазват разпоредбите на горе-изброените регламенти и решения. Националните, регионалните и местни органи могат да получат ръководство за спазване на разпоредбите от Делегацията на ЕК във въпросната страна.

3. Информация и публичност относно програмите по ФАР

Информацията и публичността подлежат на съгласуван набор от мерки, определени от компетентните национални, регионални и местни власти съвместно с Делегациите на ЕК за срока на действие на Финансовия меморандум и засягат както програмите, така и други форми на помощ.

Разходите по информацията и публичността относно отделни проекти следва се покриват от бюджета за тези проекти.

При изпълнението на програмите по ФАР следва да се прилагат мерките изложени в а) и б) по-долу:

(а) компетентните органи на страните-кандидатки следва да публикуват съдържанието на програмите и други форми на помощ в най-подходящата форма. Те трябва да осигурят съответното разпространение на тези документи и да ги предоставят на разположение на заинтересованите страни. Трябва да осигурят системното представяне на изготвените информационни и рекламни материали по цялата територия на страната-кандидатка.

(б) Мерките за информация и публичност на място включват следното:

- (i) в случай на инфраструктурни инвестиции на стойност надвишаваща 1 млн. евро:
  - изграждане на съответните места на рекламни табла, които следва да се поставят в съответствие с разпоредбите на регламента и решението упоменати в параграф 2 по-горе, и техническите спецификации на ръководството, което ще се предостави от Делегацията на ЕК в съответната страна.
  - постоянни паметни плочи за инфраструктури, достъпни за широката общественост, които следва да се поставят в съответствие с разпоредбите на регламента и решението упоменати в параграф 2 по-горе, и техническите спецификации на ръководството, което ще се предостави от Делегацията на ЕК в съответната страна.
- (ii) в случай на производствени инвестиции, мерки за развитие на местния потенциал и всички други мерки, които получават финансова помощ от ФАР, ИСПА или САПАРД:
  - мерки за осведомяване на потенциалните бенефициенти и обществеността за помощта от ФАР, ИСПА или САПАРД, в съответствие с разпоредбите цитирани в параграф 3(б)(i) по-горе.
  - мерки насочени към кандидати за държавни помощи, частично финансирани от ФАР, ИСПА или САПАРД под формата на индикация във формулярите, които тези кандидати следва да попълнят, че част от помощта постъпва от ЕС, и по-конкретно, програмите ФАР, ИСПА или САПАРД в съответствие с очертаните по-горе разпоредби.

4. Прозрачност на помощта от ЕС сред бизнес средите и потенциалните бенефициенти и широката общественост

4.1. Бизнес средите

Бизнес средите трябва да се ангажират колкото се може по-активно с помощта, която ги засяга пряко.

Органите, които отговарят за изпълнението на помощта, следва да осигурят наличието на подходящите канали за разпространение на информация до потенциалните бенефициенти, особено малките и средни предприятия (МСП). Те трябва да включват индикация за административните процедури, които трябва да се следват.

4.2. Други потенциални бенефициенти

Органите, които отговарят за изпълнението на помощта, следва да осигурят наличието на подходящите канали за разпространение на информация до всички лица, които имат полза или биха могли да извлекат полза от мерки свързани с обучение, заетост или развитие на човешките ресурси. С оглед на това, те следва да осигурят сътрудничеството на институциите за професионално обучение, ангажирани в заетостта, стопанската дейност или групи стопански дейности, центровете за обучение и неправителствените организации.

Формуляри

Издаваните от националните, регионалните или местните власти формуляри относно оповестяването на, кандидатстването за и отпускането на помощ, насочена към крайни бенефициенти или всяко друго лице, което отговаря на условията за тази помощ, следва да посочват, че ЕС, и по-конкретно програмите ФАР, ИСПА или САПАРД, предоставя финансовата помощ. Известието за помощта, което се изпраща на бенефициентите, следва да упоменава размера или процента на помощта финансирана от въпросната програма. Ако на тези документи е поставен националния или регионалния герб, те следва да имат и логото на ЕС със същия размер.

4.3. Широката общественост

Средствата за масово осведомяване

Компетентните органи следва да информират по най-уместния начин средствата за масово осведомяване за дейности съфинансирани от ЕС, и в частност ФАР, ИСПА или САПАРД. Тяхното участие следва да бъде безпристрастно представено в тази информация.

С оглед на това, стартирането на операции (след като са приети от Комисията) и важните фази по тяхното осъществяване ще бъдат темата на информационните мерки, особено по отношение на регионалните средства за масово осведомяване (печат, радио и телевизия). Трябва да се осигури съответното сътрудничество с Делегацията на ЕК в страната-кандидатка.

Изложените в предходните два параграфа принципи следва да се прилагат в известия като изявления за пресата или комюникета.

Информационни събития

Организаторите на информационни събития като конференции, семинари, изложения и изложби във връзка с изпълнението на операции частично финансирани от програмите ФАР, ИСПА или САПАРД следва да се ангажират изрично да посочат участието на ЕС. Според обстоятелствата може да се използва възможността за публично излагане на Европейския флаг в заседателните зали и използването на логото на ЕС върху документите. Ако е необходимо, Делегацията на ЕК в страната-кандидатка следва да съдейства при подготовката и осъществяването на тези прояви.

Информационни материали

Публикациите (като брошури и листовки) за програми или подобни мерки, финансирани или съфинансирани от ФАР, ИСПА или САПАРД, трябва да съдържат ясна индикация на заглавната страница за участието на Европейския Съюз, както и логото на ЕС, ако е използван и националния или регионалния герб.

В случай че тези публикации включват уводни бележки, те трябва да са подписани както от отговорното лице в страната-кандидатка, така и, от страна на Комисията, от Делегацията на Комисията, за да се гарантира, че ясно е обозначено участието на ЕС.

Тези публикации следва да се препратят към националните и регионални органи, които отговарят за информирането на заинтересованите страни.

Гореизложените принципи следва да се прилагат и за аудио-визуалните материали.

5. Специални договорености относно рекламни табла, паметни плочи и плакати

За да се гарантира прозрачността на мерките, частично финансирани от ФАР, ИСПА или САПАРД, страните-кандидатки следва да отговарят за съблюдаване спазването на следните мерки за информация и публичност:

Рекламни табла

Рекламните табла, предоставящи информация за участието на ЕС във финансирането на инвестицията, трябва да се изграждат на площадките на всички проекти, в които участието на ЕС е в размер на 1 млн. евро или повече. Дори и ако компетентните национални или регионални власти не изградят рекламното табло, което да оповестява тяхното участие във финансирането, помощта от ЕС трябва, въпреки това, да бъде оповестена на специално рекламното табло. Рекламните табла трябва да са с размер, който отговаря на мащаба на операцията (отчитайки размера на съфинансирането от ЕС) и трябва да се изготвят съгласно инструкциите, изложени в гореспоменатото техническо ръководство, което може да се получи от Делегациите на ЕК.

Рекламните табла следва да бъдат преместени не по-рано от шест месеца след приключването на работата и заменени, ако е възможно, с паметна плоча в съответствие с изложените в гореспоменатото техническо ръководство спецификации.

Паметни плочи

Постоянните паметни плочи трябва да се поставят на места достъпни за обществеността (конгресни центрове, летища, железопътни и автобусни гари, и т.н.). В допълнение към логото на ЕС, тези плочи трябва да посочват участието на ЕС към финансирането, както и да упоменават съответната Програма (ФАР, ИСПА или САПАРД).

Ако даден национален, регионален или местен орган или друг краен бенефициент реши да изгради рекламno табло, постави паметна плоча, изложи плакат или предприеме някакви други мерки за информация относно проекти, чиито общ размер не надвишава 1 млн. евро, участието на ЕС следва да бъде обозначено по подобен начин.

6. Заключениелни разпоредби

Въпросните национални, регионални или местни органи при всички положения могат да извършват и допълнителни мерки, ако сметат това за необходимо. Те следва да се консултират с Делегацията на ЕК и да я уведомяват за инициативите, които предприемат, за да може Делегацията съответно да участва в тяхното реализиране.

За да улесни прилагането на тези разпоредби, Комисията чрез Делегациите си по места, следва да предоставя техническа помощ под формата на насоки по изискванията за външния вид, ако това е необходимо. Ще се изготви ръководство на съответния език, което ще съдържа подробни насоки в електронен формат по отношение на външния вид и ще бъде предоставяно при поискване.